

کار درمانی

۱ معرفی رشته

کار تخصصی کار درمانگران با افرادی است که مشکل یا ناتوانایی هایی دارند. این ناتوانایی ها و بیماری ها عبارتند از:

- بیماریهای نورولوژیک نظیر سکته مغزی، ضربه ی مغزی، مولیپل اسکلروزیس، پارکینسون، A.L.S، بیماران ضایعات نخاعی، فلج مغزی کودکان و...
- بیماریهای ارتوپدیک نظیر شکستگی ها، پارگی تاندون عضلات و رباطهای مفصلی، 'Rds و سوختگی ها و ...
- بیماریهای روانی نظیر اسکیزوفرنی، افراد نورو تیک، اختلال شخصیت، فوبیا، P.T.S.D
- بیماریها و اختلالات ذهنی نظیر کودکان بیش فعال و کم توجه، اوتیسم، اختلالات نافذ رشد P.D.D، عقب ماندگی ذهنی، سندرم داون Down، اختلالات یادگیری کودکان
- بیماری های مرتبط با حوزه ی سالمندی نظیر آلزایمر و دمانس
- اختلالات رفتاری مرتبط با حوزه ی معتادین
- زمینه ی مرتبط با رشد کودکان و توانمند سازی عصبی نوزادان نارس نظیر Preterm و نوزادان در واحد مراقبت های ویژه ی NICU
- زمینه های مرتبط با صنعت نظیر سلامت کارکنان و کارگران و کارمندان حین انجام کار، بهینه سازی ابزار آلات

کاردرمانگر کمک می کند تا این افراد بتوانند به طور مستقل به زندگی خود ادامه دهند و حتی توانایی کار کردن را نیز پیدا کنند تا درآمد کسب کنند و زندگی خود را اداره نمایند. حوزه فعالیت کار درمان در دو زمینه روانی و جسمانی می باشد. او تمامی ابعاد یک بیماری و تأثیرات جانبی آن را به روی زندگی شخصی و اجتماعی فرد را در نظر گرفته و با ارائه تکنیک‌های درمانی مناسب، ضمن در نظر گرفتن علائق و انگیزه فرد، او را به سوی فعالیت روزانه مستقل سوق می دهد.

متخصصان کاردرمانی با تسلط کافی بر علوم مختلف فیزیولوژیکی، آناتومیکی و روانشناختی، یک برنامه جامع درمانی را به بیماران ارائه می دهند؛ یعنی در کاردرمانی، تمرکز درمان فقط روی بیماری نیست، بلکه تمامی ابعاد زندگی فرد، مورد بررسی قرار می گیرد.

در واقع هدف کاردرمانی به حداقل رساندن ناتوانی های یک معلول، استفاده ی بهینه از توانمندی های باقیمانده و کمک به او برای کسب حداکثر میزان توانمندی و استقلال فردی در تمامی حیطه های زندگی می باشد. کار درمانگر باید در تمامی مراحل زندگی بیمار به صورت فعال انجام وظیفه نماید از انجام فعالیت های روزانه، تفریح تا آموزش زندگی اجتماعی، مهارت های مختلف، یافتن شغل و...

کاردرمانگر در فرآیند کاری خود از انواع ورزش های فیزیکی، ابزارهای مختلف، نرم افزارهای کامپیوتری و ... استفاده می کند. گاهی نیز کاردرمانگرهای خلاق به طراحی و ایجاد وسایل، ابزارها و نرم افزارهای لازم که وجود ندارد ولی مورد نیاز است، می پردازند.

کار درمانگرها ممکن است فقط با گروه سنی یا گروه بیماران خاصی کار کنند. مثلا گروهی فقط در مدارس توانائی های دانش آموزان را بررسی کرده و با درمان و یا ایجاد تغییرات لازم، به آنها در شرکت حداکثر در برنامه ها و فعالیت های مدرسه کمک می کنند. گروهی نیز ممکن است فقط با معتادان یا بیماران روانی کار کنند.

وظایف کار درمانگر:

- معالجه اختلالات روانی و جسمانی
- تهیه و تدوین برنامه جامع درمانی
- آموزش کارهای مختلف از جمله پوشیدن لباس، آشپزی، غذاخوردن، استفاده از کامپیوتر و ... به بیماران
- آموزش حرکات و تمرین های مختلف به بیماران
- استفاده از نرم افزارهای کامپیوتری موجود در جهت پیشرفت بیماران در حل مسایل، تصمیم گیری، حافظه، هماهنگی و ...
- آموزش شیوه استفاده از وسایل کمک حرکتی مانند صندلی چرخ دار و ... به بیماران ناتوان جسمی
- آموزش شیوه زندگی اجتماعی به بیماران (از جمله شیوه خرید، استفاده از وسایل نقلیه عمومی، زمان بندی، بودجه بندی و ...)
- کمک به درمان انواع بیماران از جمله معتادان و بیماران افسرده
- بررسی محیط خانه و کار بیمار و متناسب سازی آنها با نیازهای بیمار
- آموزش خانواده، همکاران و کارفرماهای بیماران درباره نحوه ایجاد ارتباط و مراقبت از آنها
- برنامه ریزی و ارزیابی دقیق میزان پیشرفت بیماران در فرآیند درمان

۲ دانشگاه های مطرح

علاقه مندان برای ورود به این شغل باید مدرک دانشگاهی معتبر بگیرند. آنها می توانند در رشته **کار درمانی** در مقاطع مختلف کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تحصیل کنند. دانشگاه های مطرح در این رشته را می توان به صورت زیر نام برد

- دانشگاه علوم پزشکی تهران
- دانشگاه علوم پزشکی ایران
- دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
- دانشگاه علوم پزشکی شیراز
- دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
- دانشگاه علوم پزشکی تبریز

۳ وضعیت شغلی در داخل و خارج

مهارت و دانش مورد نیاز این رشته را می‌توان به صورت زیر بیان کرد:

- صبر و شکیبایی زیاد : چون معمولاً فرآیند کاردرمانی زمان بر است.
- روابط عمومی قوی : برای ایجاد ارتباط مناسب و اعتماد در بیماران
- توانایی انگیزه بخشی : برای دادن امید و انگیزه کافی به بیماران
- ابتکار و تخیل : برای مطابقت دادن فعالیتها با نیازهای بیماران
- توانایی جسمی و روحی خوب
- مهربانی، همدردی و علاقه به کمک به دیگران
- توانایی خوب در آموزش دادن

کاردرمانگرها می‌توانند در بهزیستی ، هلال احمر، بیمارستانهای توانبخشی و روانی ، درمانگاهها ، سرای سالمندان ، مراکز نگهداری عقب مانده های ذهنی و مراکز کار درمانی مشغول به کار شوند. تعدادی از آنها نیز در منازل بیماران خدمات حرفه ای خود را ارائه می‌کنند. علاوه بر این او می‌تواند با داشتن شرایط لازم، صاحب شماره نظام پزشکی شده و اقدام به تاسیس مطب خصوصی نماید.

آن‌ها هم چنین می‌توانند به ارائه خدمات درمانی در حوزه پیشگیری و کار با کودکان سالم در معرض خطر و غربالگری و بازشناسی ایشان در مهد های کودک و مدارس ابتدایی بپردازند.

کاردرمانگر، می‌تواند به عنوان عضو هیات علمی در دانشگاههای سراسر کشور استخدام و مشغول تدریس، پژوهش و تحقیق و مطالعه شود.

سمت های مشاور امور توانبخشی در برخی نهادها مثل صدا و سیما و بنیاد معلولان و جانبازان و انجمن ها و موسسات دولتی و خصوصی و تهیه و تامین تجهیزات توانبخشی از جمله دیگر فعالیت‌های آن‌ها است.

با توجه به تعداد قابل توجه جمعیت هایی که به کاردرمانی در سراسر کشور نیاز دارند، وضعیت بازار کار کاردرمانی در ایران مناسب است. شرایط استخدامی کاردرمانگرها در شهرهای به غیر از تهران، بسیار مناسب تر است.

آینده شغلی مناسب کاردرمانی علاوه بر ایران، در اکثر کشورهای جهان نیز صادق است. به همین جهت افرادی که تمایل به کار در کشورهای دیگر را دارند، می توانند فرصت های شغلی مناسبی در حوزه کاردرمانی در آنجا پیدا کنند. در ادامه نمونه ای از آن آورده شده است.

وضعیت استخدام و آینده شغلی کاردرمانگرها در برخی از کشورهای جهان:

➤ **آمریکا** - پیش بینی ها نشان می دهد میزان استخدام متخصصان کاردرمانی بین سال های ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۲، ۲۹ درصد خواهد داشت. در حالی که متوسط این رشد برای همه شاغلان ۱۱ درصد می باشد.

➤ **استرالیا** - در بازه زمانی ۵ سال گذشته میزان استخدام در این شغل رشد ۲۲٫۴ درصدی داشته (در حالی که متوسط این رشد برای همه شاغلان ۶٫۵ درصد بوده است) و رشد بسیار زیاد در آینده برای آن پیش بینی می شود.

میزان درآمد متخصص کار درمانی:

اکثر افرادی که در حیطه ی کاردرمانی کار می کنند، درآمد مناسبی دارند. البته آنهایی که سابقه و تجربه کاری بیشتری دارند، درآمد مناسب تری هم کسب می کنند. کاردرمانگرانی که به صورت مستقل و شخصی فعالیت می کنند، با توجه به میزان فعالیت و تعداد مراجعان، درآمدهای مختلفی دارند.

درآمد کاردرمانگر در برخی از کشورهای جهان:

- **آمریکا** - درآمد کاردرمانگرها در این کشور در سال ۲۰۱۲، حدود ۷۵۵۰۰ دلار در سال بوده است.
- **انگلستان** - درآمد کاردرمانگر در این کشور در ابتدای کار حدود ۲۲۰۰۰ پوند در سال است. با داشتن تجربه بیشتر این درآمد بین ۲۵۵۰۰ تا ۳۴۵۰۰ پوند در سال می رسد. افرادی که در این شغل سمت های نظارتی و مدیریتی دارند، درآمد بیش از ۴۰۰۰۰ پوند در سال هم کسب می کنند.
- **استرالیا** - متوسط درآمد سالانه متخصصان کاردرمانی سالانه ۶۰۰۰۰ دلار استرالیا (قبل از کسر مالیات) می باشد.
- **کانادا** - متوسط درآمد سالانه متخصصان کاردرمانی سالانه ۵۹۰۰۰ دلار کانادا می باشد.

شخصیت های مناسب شغل کاردرمانی

در یک انتخاب شغل صحیح و درست، عوامل مختلفی از جمله ویژگی های شخصیتی، ارزش ها، علایق، مهارت ها، شرایط خانوادگی، شرایط جامعه و ... برای هر فرد باید در نظر گرفته شوند. یکی از مهم ترین این عوامل ویژگی های شخصیتی می باشد. شناخت درست شخصیت هر فرد فرآیندی پیچیده و محتاج به تخصص و زمان کافی است. البته هر فردی ویژگی های منحصر به فرد خود را دارد، حتی افرادی که به نوعی تیپ شخصیتی مشابه دارند، باز هم در برخی موارد با یکدیگر متفاوت هستند.

به طور کلی همیشه افراد موفق از تیپ های شخصیتی مختلف در تمام مشاغل هستند و نمی توان دقیقا اعلام کرد که فقط تیپ های شخصیتی خاصی هستند که در این شغل موفق می شوند. اما طی تحقیقاتی که صورت گرفته تیپ های شخصیتی ای که برای این شغل معرفی می شوند، عموما این کار را بیشتر پسندیده و رضایت شغلی بیشتری در آن داشته اند.